УДК 351

УПРАВЛІННЯ ГРОМАДСЬКОЮ БЕЗПЕКОЮ В КІРОВОГРАДСЬКІЙ ОБЛАСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РИЗИКІВ

А. Злигостєва, група МЕ-24
Н. Глевацька, канд. екон. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

Громадська безпека є важливим аспектом стратегічного розвитку Кіровоградської області, оскільки забезпечення безпеки населення є основою для стабільного функціонування всіх сфер суспільства. В умовах зростаючих екологічних та техногенних ризиків, необхідно переглядати й удосконалювати стратегії управління ризиками та забезпечення громадської безпеки. Зокрема, важливим є забезпечення цивільного захисту від техногенних і природних катастроф, що спричиняють значні соціальні та економічні наслідки.

Оцінка стану громадської безпеки в Кіровоградській області вказує на наявність значних ризиків, пов’язаних з техногенними аваріями, екологічними катастрофами та природними лихами. Кіровоградська область є зоною можливого ризику виникнення аварій техногенного походження, де розташовано 477 потенційно небезпечних об'єктів. Такі об'єкти включають хімічні підприємства, металургійні комбінати, а також об'єкти уранової промисловості, що підвищує рівень техногенних загроз для регіону [1].

Основними проблемами у сфері управління громадською безпекою в Кіровоградській області є кілька ключових аспектів, які потребують вирішення для забезпечення ефективної реакції на надзвичайні ситуації.

По-перше, відсутність ефективного моніторингу ризиків є значною проблемою. Система моніторингу повинна включати в себе постійний контроль за потенційними загрозами – від техногенних аварій до природних катастроф, таких як повені чи пожежі. Відсутність системи своєчасного виявлення та оцінки ризиків ускладнює прийняття оперативних рішень, що збільшує ймовірність серйозних наслідків для людей та навколишнього середовища. Технології, що дозволяють оперативно виявляти ризики та прогнози, повинні стати невід'ємною частиною управлінської системи для швидкого реагування.

По-друге, недостатня координація між різними рівнями влади є серйозним бар'єром для ефективного управління громадською безпекою. Часто місцеві органи не мають належного рівня взаємодії з центральними державними структурами, що веде до дублювання зусиль або ж до неузгодженості у планах реагування. Ця проблема стає особливо очевидною в умовах кризових ситуацій, коли швидкість і чіткість дій є критично важливими для мінімізації наслідків.

Окрім того, обмежене фінансування національних і місцевих програм цивільного захисту значно знижує ефективність системи управління ризиками. Недостатнє фінансування часто призводить до застарілих або недостатньо оснащених служб цивільного захисту, що не здатні оперативно реагувати на нові виклики. Це стосується як технічного оснащення, так і людських ресурсів, де кваліфікація персоналу може не відповідати вимогам сучасних загроз. Також важливо, щоб фінансування програм безпеки було стабільним і дозволяло здійснювати планові оновлення техніки та проведення тренувань для підвищення готовності до надзвичайних ситуацій.

Попри зниження загроз, таких як викиди забруднюючих речовин або техногенні аварії, рівень підготовленості до ліквідації надзвичайних ситуацій залишає бажати кращого. Технічна готовність до ліквідації катастроф часто не відповідає потребам, що викликає затримки при наданні допомоги постраждалим та затягування процесу ліквідації наслідків катастроф. Крім

того, необхідно відзначити, що багато служб не мають достатньо ресурсів для проведення регулярних навчань або модернізації технічної бази[1].

З огляду на сучасні виклики, необхідно оптимізувати систему управління громадською безпекою, зокрема через вдосконалення планів реагування на надзвичайні ситуації та підвищення рівня готовності до таких подій. Важливим аспектом є покращення інфраструктури цивільного захисту. У Кіровоградській області наразі функціонує 667 захисних споруд цивільного захисту, що може укрити 23,1% населення області [1]. Перспективами є модернізація цих споруд, а також створення нових, з урахуванням демографічних та соціальних змін.

Оцінка ризиків та бар'єрів включає фінансові обмеження, недостатній рівень обізнаності населення щодо можливих ризиків, а також недоліки в міжрегіональній координації у випадку техногенних чи природних катастроф. Нерозв'язане питання збереження і безпеки матеріальних резервів для ліквідації наслідків аварій залишається одним із головних бар'єрів для ефективної реалізації громадської безпеки на місцях .

На нашу думку покращення стану громадської безпеки в Кіровоградській області буде в результаті:

- збільшення фінансування національних та місцевих програм з попередження та ліквідації наслідків техногенних катастроф;
- розширення навчання та підвищення кваліфікації персоналу, відповідального за цивільний захист;
- впровадження інноваційних технологій для моніторингу та прогнозування ризиків, зокрема для виявлення можливих загроз, таких як забруднення навколишнього середовища чи аварії на потенційно небезпечних об'єктах;
- через посилення ролі громадянського суспільства через освітні кампанії та участь населення у заходах з підвищення готовності до надзвичайних ситуацій.

Отже, управління громадською безпекою є складним і багатогранним процесом, який потребує комплексного підходу, враховуючи всі аспекти ризиків і можливих загроз для Кіровоградської області. Зміцнення інфраструктури цивільного захисту, покращення взаємодії між органами влади та громадськістю, а також підвищення рівня фінансування екстрених заходів — це основні напрямки для покращення громадської безпеки в регіоні. Система управління безпекою повинна бути гнучкою, адаптованою до сучасних ризиків і готовою до швидкого реагування в умовах глобалізаційних змін.

Список літератури

1. Стратегія розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки URL:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://economika.kr-admin.gov.ua/files/str1-lish-270320.pdf. (дата звернення 01.03.2025).